

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Najaarsrapportage 2022 Nummer: 3689	Agendapunt: 4
---	---------------

DB: Ja 18-10-2022	BPL: Ja 02-11-2022	FAZ: Ja 02-11-2022	VVSW: Ja 02-11-2022	AB: Ja 16-11-2022
-----------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller: Remco Hennipman, (0598) 69 3794 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
--	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen:	Reden:
	N.v.t.

Samenvatting: De najaarsrapportage (NJR) 2022 geeft beleidsmatige ontwikkelingen aan en geeft de financiële stand van zaken weer. De najaarsrapportage sluit met een voordelig resultaat van € 819.000,-. In de VJR 2022 werd uitgegaan van een voordeel van € 247.000,-. Het verwacht voordeel ten opzichte van de begroting bedraagt derhalve € 1.066.000,-. Het voordeel voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 1.307.000,- en het nadeel voor de taak zuiveringsbeheer bedraagt € 241.000,-. De begroting 2022 sluit met een onttrekking aan de algemene reserve van de taak watersysteembeheer van € 1.476.000,-. Door de positieve uitkomst van deze NJR kan de bij de begroting 2022 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer worden verlaagd met € 1.307.000,-. De uitkomst van de NJR is derhalve € 241.000,- (nadeel taak zuiveringsbeheer). Bij de vaststelling van het uiteindelijke rekeningresultaat bij de jaarrekening 2022 zal dit nadeel aan de algemene reserve worden onttrokken.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja Zie de tweede begrotingswijziging 2022.
--

AB-voorstel: <ul style="list-style-type: none">- Kennis nemen van de najaarsrapportage 2022;- De tweede begrotingswijziging 2022 vaststellen;- De bij de begroting 2022 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer van € 1.476.000,- verlagen met € 1.307.000,-;- € 900.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve HWBP;- € 37.000,- te onttrekken aan de bestemmingsreserve akkerranden;

Bijlagen: <ul style="list-style-type: none">- Bijlage I: Overzicht voor- en nadelen NJR 2022;- Bijlage II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen NJR 2022;- Bijlage III: Tweede begrotingswijziging 2022.
--

Bestuursvoorstel

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Hierbij bieden wij de najaarsrapportage 2022 (NJR 2022) aan. De inhoudsopgave van deze najaarsrapportage ziet er als volgt uit:

1. Inleiding
2. Beleidsmatige voortgang 2022
3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury
4. Voorstel
5. Bijlagen:
 - I: Overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2022
 - II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2022
 - III: Tweede begrotingswijziging 2022

1. Inleiding

Met het uitbrengen van de NJR geeft het dagelijks bestuur een prognose van de uitkomsten van de aanstaande jaarrekening. Deze prognose wordt gebruikt en verwerkt bij het aanbieden van de begroting. Daarnaast worden belangrijke (beleids)ontwikkelingen benoemd. Uiteindelijk zal in het jaarverslag bij de jaarrekening een integraal beeld gegeven worden van de uitvoering van onze beleidsvoornemens en de bedrijfsvoering.

Net als bij de voorjaarsrapportage (VJR) proberen wij als dagelijks bestuur ook deze rapportage zo beknopt mogelijk, overzichtelijk en leesbaar te houden.

Als gevolg van de sterk aantrekkende wereldeconomie in de eindfase van Covid-19 is de vraag naar goederen en grondstoffen in 2021 sterk gestegen. Daardoor is sprake geweest van een oplopende inflatie. De inflatie is in 2022 als gevolg van de oorlog in Oekraïne verder sterk opgelopen. Met name op de energie- en oliemarkt zijn de prijzen sterk gestegen. Het is onzeker hoe dit zich verder gaat ontwikkelen. In deze NJR worden in paragraaf “3. Verloop financieel beheer” en de bijlagen I en II de financiële gevolgen hiervan in 2022 voor ons waterschap uiteengezet.

In deze NJR 2022 staan een aantal voor- en nadelen ten opzichte van de begroting 2022 met per saldo een voordeel van € 1.066.000,-. De voor- en nadelen staan met een toelichting in de bijlagen I en II. Dit saldo is inclusief de in de VJR 2022 al gemelde voor- en nadelen. In de VJR 2022 werd uitgegaan van een voordeel van € 247.000,- (NJR voordeel € 819.000,-). Het voordeel voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 1.307.000,- en het nadeel voor de taak zuiveringsbeheer bedraagt € 241.000,-. De begroting 2022 sluit met een onttrekking aan de algemene reserve van de taak watersysteembeheer van € 1.476.000,-. Door de positieve uitkomst van deze NJR kan de bij de begroting 2022 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer worden verlaagd met € 1.307.000,-. De uitkomst van de NJR is derhalve € 241.000,- (nadeel taak zuiveringsbeheer).

Het voorgaande leidt tot een bijgestelde stand van de algemene reserves. De stand van de reserves nemen we mee bij het bepalen van de begroting 2023. Eventuele structurele effecten verwerken we in de begrotingscijfers voor 2023.

2. Beleidsmatige voortgang 2022

Algemeen

Ten aanzien van het coalitieakkoord 2019-2023, het beheerprogramma 2022-2027 (jaarplan 2022) en onze bedrijfsvoering zijn de volgende ontwikkelingen te melden:

a. coalitieakkoord 2019 - 2023

Voortgang Coalitieakkoord 2019 – 2023 “Door water verbonden”

Op 7 mei 2019 heeft u kennis genomen van het huidige Coalitieakkoord. Met uw algemeen bestuur is afgesproken dat vanaf 2020 het dagelijks bestuur u via de planning- en control cyclus op de hoogte houdt van de voortgang. In het najaar van 2019 is hiervoor een monitor ontwikkeld; deze monitor vormt de basis van waaruit we u zullen informeren. Hieronder volgt de voortgang op een aantal inhoudelijke punten.

Inhoudelijk

Duurzaamheid

- De intentieverklaring met RDW Windpower is getekend. RWE is nu bezig met de verdere ontwikkeling van het plan.
- Een initiatief om een drijvend zonnepark bij Bad Nieuweschans te realiseren is van de baan. De gemeente Oldambt staat een dergelijk initiatief niet toe.
- De daken van de werkplaats Veele worden vernieuwd (investeringsproject 832, jaar 2022), waarbij reductie van energieverbruik een doel is. Daarnaast worden op de daken zonnepanelen aangebracht. Met een energie initiatiefgroep Veele voeren we gesprekken om overige ruimte op onze daken te gebruiken voor het dorp Veele.

Voldoende water / veenoxidatie

- De pilot Veenoxidatie Valthermond is nu in de fase van het uitwerken van alternatieven voor de aandachtsgebieden met veenoxidatie. Dit doen we in 3 werksessies met een afvaardiging van de landbouw (direct betrokken agrariërs). Naar de werksessie landbouw toe, wordt nu gewerkt aan een visuele invulling van de aangedragen alternatieven met een onderbouwing daarvan (voor- en nadelen). Dat moet dan leiden tot meer uitgesproken en gedragen keuzes (en kosten) die de betrokken agrariërs kunnen maken voor hun toekomstige bedrijfssituatie. Dat resultaat wordt vervolgens bij elkaar gebracht met de eerder uitgewerkte thema's (landschap, natuur, wonen, recreatie, infrastructuur en energie) dat leidt tot een integraal discussiestuk voor een bredere gebiedsdialoog.
- De Regionale Veenweide Strategie (RVS) 1.0 voor de provincie Groningen is in september 2022 door het dagelijks bestuur vastgesteld. De RVS heeft als doel om bewustwording te creëren en de problematiek in veenweidegebieden in beeld te brengen. Het hoofddoel van de RVS is het tegengaan van veenoxidatie en daarmee de uitstoot van CO₂ te reduceren. Om spoedig aan de slag te gaan wordt er gestart in een vijftal kansrijke zoekgebieden (in ons beheergebied betreft dit Zuidlaardermeer, Lappenvoort, Lageland/Meerstad noord en Blauwe Molen). Het Rijk heeft hiervoor € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Op dit moment wordt invulling gegeven aan de RVS 2.0 (inzicht in maatregelen en draagvlak).

- Startnotitie overige Veengronden wordt waarschijnlijk in het najaar afgerond. Hierin is samen opgetrokken met de provincies en de waterschappen om het overig veen in beeld te brengen en de problemen die zich daar bevinden. Dit is gedaan omdat in de Regionale Veenweide strategie alleen de klassieke veenweide gronden zijn meegenomen. Terwijl we in Groningen en Drenthe heel veel klei op veengronden, moerige gronden en veen in de beekdalen hebben. De kans is groot dat landelijk ook een opgave komt voor deze overige veengronden.

Zuiver afvalwater en de waterketen

- Momenteel zijn we betrokken bij een aantal innovaties:
 - Een optimalisatieonderzoek naar blowers. Onderzoeken op diverse RWZI's is nog niet afgerond door vertraging in aanlevering van kleppen.
 - Er wordt een pilot uitgevoerd met sensoren om polymeer te besparen. Een test hiertoe met een innovatieve Purrot installatie heeft flinke vertraging opgelopen. Het moment van afronding is onduidelijk.
 - We zijn partner in een pilot-onderzoek bij Aa en Maas met nageschakelde technologie met poederkool en doekfilters om medicijnresten te verwijderen. Een rapportage hierover is in de afrondende fase.
 - Op de rwzi Scheve Klap is de innovatieve roostergoedinstallatie (Roto Sieve) geplaatst. Na een positieve evaluatie heeft het dagelijks bestuur ingestemd met de definitieve aanschaf van de installatie plus de bijbehorende aanpassingen. Door de positieve ervaringen op Scheve Klap wordt nu ook voor rwzi Veendam onderzoek gedaan om de (perforatie)roosters te vervangen door trommelzeven. Op rwzi Bellingwolde wordt volgens het vervangingschema de bestaande roostergoedverwijdering vervangen door een trommelzeef. Eerst één trommelzeef en bij sloop van Scheve Klap verhuist die trommelzeef naar Bellingwolde om door reservestelling de vuilvracht daar beter af te vangen.

Dierenwelzijn

- Van de visschade bij gemalen is een eerste veldonderzoek uitgevoerd. De uitwerking vraagt meer tijd dan ingeschat. In het algemeen bestuur van december 2022 wordt het beleid 'aanpak visveiligheid gemalen' vastgesteld.
- Er zijn op enkele locaties wilduittredeplaatsen geplaatst en vervangen in overleg met de omgeving.
- Het onderzoek met borstels op krooshekreinigers wordt op dit moment nog gemonitord. Bij goede resultaten wordt deze toepassing ook op andere locaties aangebracht.
- Onze medewerkers zijn scherp op situaties waar dierenwelzijn een impuls kan gebruiken.

Waterbeleving, waterbewustzijn en communicatie

- De actualisatie van verschillende infozuilen in ons gebied is gestart. Teksten zijn herschreven, nieuw beeldmateriaal is gemaakt. Onze vormgever werkt aan de opmaak van deze panelen. De oude infozuilen worden verwijderd, nieuwe infozuilen geplaatst. Dit geldt ook voor de locatie- en objectborden. Plaatsing gebeurt in het tweede deel van dit jaar en het begin van 2023. Daarnaast wordt het aantal infopanelen uitgebreid. Ons onderhoudsmaterieel is inmiddels voorzien van ons logo. Er zijn afspraken gemaakt over de belettering van nieuw materieel. De vlaggen zijn vervangen in nieuwe stijl en er zijn op meer plekken vlaggenmasten geplaatst. Met omwonenden en betrokkenen werkten we een plan uit voor de herinrichting van Nieuwe Statenzijl. Nieuwe Statenzijl is één van onze hotspots, een plek waar veel mensen komen. We passen de inrichting aan naar deze tijd. Het wordt opgeknapt, waarbij direct een aantal knelpunten worden opgelost voor onder andere het parkeren. De komende periode wordt een planning gemaakt voor de concrete uitvoering. Er wordt gewerkt aan de

inventarisatie van de watergangbordjes. Dit is voor het eind van dit jaar afgerond.

Kostenbewustzijn

- De Tweede Kamer heeft op 31 mei jl. ingestemd met het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers waar de Rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur onderdeel van uitmaakt. De Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel op 27 september als hamerstuk afgedaan. Verwacht wordt dat er snel duidelijkheid komt over de invoeringsdatum. De Unie werkt op dit moment aan een projectplan om de waterschappen te ondersteunen bij de invoering van deze onafhankelijke rekenkamers. De door de Unie voorgestelde invoeringsdatum is 2024 zodat na de waterschapsverkiezingen in 2023 de nieuwe besturen de volledig onafhankelijke rekenkamers kunnen vormgeven.

b. programmaplan 2022

We voeren de acties uit het waterbeheerprogramma (WBP) 2022 - 2027 voor een groot deel conform de planning uit. Eventuele kleine afwijkingen in de planning zijn in het programmaplan 2023 (onderdeel begroting 2023) verwerkt. Er zijn geen bijzonderheden te melden.

c. bedrijfsvoeringsparagraaf 2022 / verbonden partijen

Voortgang baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) en algemene verordening gegevensbescherming (AVG / Privacy)

De resultaten (en aanbevelingen) van de eind 2021 gehouden externe audit hebben we als uitgangspunt genomen om ons verbetertraject, dat we medio vorig jaar al hebben ingezet, verder door te zetten. Het voldoen aan het geambieerde veiligheidsniveau (het zogenaamde volwassenheidsniveau 3) is nog niet bereikt. Het vergt toch meer inspanning van menig organisatieonderdeel dan verwacht. Ook is de impact op de bedrijfsvoering groter dan gedacht. We moeten als organisatie meer toe naar een data-gerichte organisatie. In de begroting 2023 is daarom het voorstel opgenomen extra formatie beschikbaar te stellen voor deze opgaven.

d. overige beleidsmatige ontwikkelingen

Duurzaamheid/innovatie

In het coalitieakkoord 2019 - 2023 is jaarlijks € 1.000.000,- opgenomen voor duurzaamheid en innovatie. Totaal derhalve € 4.000.000,-. Het jaarlijkse bedrag is onderverdeeld in € 300.000,- exploitatie en € 700.000,- investering. Het jaarlijks budget in de exploitatie van € 300.000,- is o.a. bestemd voor inhuur van kennis voor onderzoek naar energiematregelen, duurzaamheid en innovatie. Deze onderzoeken leiden eventueel tot investeringen. Aangezien het ene jaar meer of minder dan het andere jaar een beroep zal worden gedaan op dit budget, wordt het restant van het jaarlijks budget gestort in een bestemmingsreserve. De meerkosten in een ander jaar worden dan onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Dit leidt dan niet tot financiële schommelingen in de jaren.

Ten aanzien van duurzaamheid heeft zich geen aanvulling voorgedaan ten opzichte van wat reeds in de VJR is aangegeven.

Bestuursvoorstel

De totale besteding tot nu toe is derhalve als volgt (bedragen in €).

	In 2019, 2020 en 2021 hebben de volgende uitgaven op dit budget plaatsgevonden:	
-	1e termijn Purrot; installatie slib indikken zonder chemicaliën	25.000
-	onderzoek energiemaatregelen werkplaats Veele	28.000
-	LED verlichting rwzi Scheemda	7.000
-	onderzoek circulair baggeren	10.000
-	onderzoek verduurzaming rwzi's Assen en Scheemda	55.000
-	proef ijzerzand rwzi Assen	10.000
-	onderzoek beluchters (blowers) rwzi's	15.000
-	pilotinstallatie roostergoedverwijdering	60.000
-	proef anti-graafmaatregelen	104.000
-	pilot blowerinstallatie en regelkleppen	15.000
-	pilot nageschakelde poederkooltechniek ter verwijdering van medicijnresten	50.000
-	bijdrage pilot gemeente Assen subsidieregelingen groene daken, regentonnen en afkoppelen	9.000
-	duurzame regeling gemaal Fiemel	4.000
	Totaal 2019 t/m 2021	392.000
	Claims 2022 en verder:	
-	rest Purrot; installatie slib indikken zonder chemicaliën (63.000 – 25.000)	38.000
-	vervolg pilotinstallatie roostergoedverwijdering	27.000
-	bijdrage pilot gemeente Assen subsidieregelingen groene daken, regentonnen en afkoppelen	21.000
-	pilot blowerinstallatie en regelkleppen	67.000
-	meerkosten HVO-diesel 2022	92.000
-	vervangen binnenverlichting RWZI's door LED	21.000
	Totaal claims 2022 en verder	266.000
	Totaal	658.000

Verder lopen er momenteel nog een aantal (kleinere) initiatieven, die in de toekomst mogelijk tot kosten zullen leiden. Te denken valt aan LED-buitenverlichting op rwzi's en het vervangen van CV-ketels door duurzamere alternatieven op onze rwzi's.

De stand van zaken met betrekking tot het beschikbare exploitatiebudget duurzaamheid in 2022 is nu als volgt:

Beschikbaar budget 2019 t/m 2021	€ 900.000	
Af: besteding 2019 t/m 2021	€ 392.000	
Bestemmingsreserve (niet bestede deel 2019 t/m 2021)		€ 508.000
Beschikbaar budget 2022	€ 300.000	
Totaal beschikbaar begin 2022		€ 808.000
Af: Claims 2022 en verder	€ 266.000	
Nog beschikbare budget 2022		€ 542.000

Het overschot/tekort van het budget 2022 wordt bij de jaarrekening 2022 gestort in/onttrokken aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. In 2023 komen de geschatte jaarlijkse meerkosten van HVO-diesel van € 92.000,- t.l.v. de beschikbare € 300.000,- voor 2023.

Van de (nieuwe) investeringsgelden (totaal € 2,8 miljoen voor de periode 2019 t/m 2022) is tot en met 2020 geen gebruik gemaakt. Begin 2021 is de inzet van € 57.000,- voor permanent magneetmotoren bij visvriendelijke pompen in gemaal Oostermoer hieruit beschikbaar gesteld. Daarnaast is in de AB-vergadering van maart 2021 een voorstel vastgesteld om € 819.000,- voor de verduurzaming van de gebouwen op de locatie Veele hieruit beschikbaar te stellen (zie dit betreffende bestuursvoorstel).

Dit jaar zullen de voorbereidingen plaatsvinden en voor 2023 staat voorlopig de uitvoering gepland. Echter zullen we gezien de huidige kostenstijgingen dit jaar onze financiële ramingen opnieuw tegen het licht houden. Op basis van deze uitkomst zal er een heroriëntatie van het project plaatsvinden. De besteding van de beschikbare € 2,8 miljoen is derhalve tot op heden als volgt:

• Permanent magneetmotoren Oostermoer	€ 57.000,-
• Verduurzaming werkplaats Veele	€ 819.000,-

Totaal	€ 876.000,-
---------------	--------------------

Invoering Omgevingswet

De invoeringsdatum voor de Omgevingswet is vooralsnog uitgesteld tot 1 januari 2023. Pas in het najaar komt er uitsluitsel of deze wet per 1 januari 2023 in werking treedt. Het enige struikelpunt is de onzekerheid of er op 1 januari 2023 een goed werkend Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is. Een goed werkend DSO zorgt ervoor dat regels (van alle overheden!) op de kaart digitaal beschikbaar zijn en dat iedereen digitaal een vergunning kan aanvragen en een melding kan doen. Zonder deze "minimale vereisten", zal de dienstverlening naar burgers en bedrijven ten opzichte van het huidige stelsel sterk verminderen.

Als waterschap zijn we technisch zo goed als gereed en oefenen we veel intern en met onze ketenpartners. We merken wel dat we sterk afhankelijk zijn van aangeleverde software. Ten aanzien van het instrument Projectbesluit (opvolger van het projectplan van de Waterwet) lopen we nu achter door het nog niet kunnen beschikken over de software. We verwachten echter dat we in het eerste kwartaal van 2023 nog geen projectbesluit vast hoeven te stellen. Dat geeft een klein beetje lucht.

3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury

Verloop financieel beheer

Financiële afwijkingen

In deze NJR 2022 staan een aantal voor- en nadelen ten opzichte van de begroting 2022 met per saldo een voordeel van € 819.000,-. De voor- en nadelen staan met een toelichting in de bijlagen I en II. In de VJR 2022 werd uitgegaan van een voordeel van € 247.000,-. Het verwacht voordeel ten opzichte van de begroting bedraagt derhalve € 1.066.000,- (NJR voordeel € 819.000,- + VJR voordeel € 247.000,-). Het voordeel voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 1.307.000,- en het nadeel voor de taak zuiveringsbeheer bedraagt € 241.000,-.

De begroting 2022 sluit met een onttrekking aan de algemene reserve van de taak watersysteembeheer van € 1.476.000,-. Gezien de uitkomst van deze NJR kan de onttrekking aan de algemene reserve van de taak watersysteembeheer met € 1.307.000,- worden verlaagd. Deze

verlaging is dan ook in de begrotingswijziging bij de NJR meegenomen. Uiteindelijk blijft er dan een verwacht saldo bij de jaarrekening 2022 over van - € 241.000,-, zijnde het verwacht nadelig rekeningresultaat van de taak zuiveringsbeheer. Het verwacht rekeningresultaat van de taak watersysteembeheer is dan € 0,-, na onttrekking aan de algemene reserve van € 169.000,- (€ 1.476.000 - € 1.307.000).

Het voorgaande leidt tot een bijgestelde stand van de algemene reserves. De stand van de reserves nemen we mee bij het bepalen van de begrotingsuitkomsten 2023. Eventuele structurele effecten verwerken we in de begrotingscijfers voor 2023.

Overige ontwikkelingen

In de bijlagen I en II worden de financiële wijzigingen toegelicht. Hieronder wordt een toelichting gegeven op een aantal bijzondere ontwikkelingen.

Baggerslib Mussel Aa kanaal

In de besteksfase van het project baggeren Mussel Aa kanaal is vervuilde slib stroomafwaarts van het lozingspunt van de voormalige RWZI Veele/Vlagtwedde waargenomen. Conform het beleid van het waterschap dient deze vervuiling te worden verwijderd/gesaneerd. De meerkosten van € 172.000,- voor het saneren van het niet verspreidbare baggerslib kunnen niet worden geactiveerd. Voor deze meerkosten wordt in deze najaarsrapportage een voorziening gevormd waaruit de in 2023 te maken kosten worden gedekt.

Calamiteit Nereda bij Noorderzijlvest

Medio mei is door waterschap Noorderzijlvest geconstateerd dat het beluchtingsbeeld van de Nereda op de rwzi Garmerwolde heel erg slecht was. Na overleg met diverse leveranciers was de conclusie dat het volledige beluchtingssysteem vervangen moest worden. Ons aandeel hierin bedraagt, conform onze gemeenschappelijke regeling met Noorderzijlvest, afgerond € 500.000,- (42%). Deze onvoorziene kosten worden conform de afspraken in de GR verrekend onder de hardheidsclausule.

Prijsstijgingen onderhoud technische installaties

Jaarlijks zijn budgetten opgenomen voor onderhoudswerkzaamheden aan zuiveringstechnische werken en kwantiteitsobjecten. Door aanhoudende prijsstijgingen lopen de kosten echter niet meer in lijn met de beschikbare budgetten. De extra onderhoudskosten in verband met prijsstijgingen voor de zuiveringstechnische werken bedragen over het gehele jaar 2022 naar verwachting € 400.000,- en voor de kwantiteitsobjecten € 200.000,-.

Contract Gazprom

Eind april is in het vijfde sanctie-pakket van de EU tegen Rusland een volledig verbod opgenomen op de deelname van Russische bedrijven en burgers aan overheidsopdrachten in de EU. In de praktijk betekende dit dat ons Gazprom-contract (nu SEFE Energy onder Duitse controle) voor oktober 2022 moest worden beëindigd. Aangezien bij de nieuwe aanbesteding een aanzienlijk hogere prijs betaald zou moeten worden voor het aardgas, is hiervoor in de voorjaarsrapportage € 128.000,- als nadeel meegenomen. Recentelijk heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat echter middels een kamerbrief laten weten tot in ieder geval 1 januari 2023 ontheffing te verlenen. De komende periode wordt de Europese commissie om nadere duiding gevraagd over het al dan niet toepassen van de sanctiemaatregel. Op basis hiervan wordt besloten of de sanctie richting SEFE Energy vanaf 1 januari 2023 weer gaat gelden of wordt afgeschaft. Het opgenomen nadeel in de VJR van € 128.000,- komt hiermee te vervallen. De gevolgen voor 2023 zijn verwerkt in de begroting 2023.

Extra kosten droge zomer

Als gevolg van de droge zomer van 2022 zijn extra kosten ontstaan voor de wateraanvoer. Om binnen het waterschap te zorgen voor een goede waterverdeling tijdens de droge periode zijn extra pompen geplaatst bij onder meer de gemalen Vennix en Veendam. Daarnaast wordt in droge perioden water aangevoerd via het Drentse Primaire Aanvoercircuit, waarvoor we een vergoeding betalen aan de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen. Gezien de langdurige droogte deze zomer zijn de kosten van wateraanvoer over 2022 hoger dan een gemiddeld jaar. In totaal bedragen de extra kosten die met de droge zomer gemoeid zijn € 190.000,-.

Personeelslasten

Zowel in de voorjaarsrapportage als in de najaarsrapportage 2022 is er geen bijstelling gedaan aan de personeelsbegroting. In juni is er een definitief akkoord bereikt over een nieuwe cao die loopt over de periode 1 januari 2022 t/m 31 december 2022. Per 1 januari 2022 zijn de salarissen met 2% gestegen en per 1 juli 2022 nogmaals met 1,75%. In de begroting is rekening gehouden met een totale stijging van 3% over 2022. Deze cao-stijging past binnen het totale begrotingsbudget.

Coalitieakkoord 2019 – 2023

Vanuit het budget van het coalitieakkoord 2019 - 2023 was voor de jaren 2020, 2021 en 2022 geld gereserveerd (€ 82.345,-) voor de akkerranden in Drenthe. Doordat de provincie Drenthe de financiering voor deze jaren heeft overgenomen is dit budget vorig jaar vrijgevallen. Voor het vrijvallende budget is bij de jaarrekening 2021 een bestemmingsreserve van € 37.000,- gevormd. Dit jaar wordt deze bestemmingsreserve ingezet voor het verlengen van het DAW-project rondom kennisdeling over akkerranden (Meer Kennis Minder Middelen).

In de voorjaarsrapportage 2016 hebben we voorgesteld jaarlijks het verschil tussen de geraamde HWBP-bijdrage en de werkelijke HWBP-bijdrage te reserveren. Deze bestemmingsreserve willen we gebruiken om in de toekomst (na 2024) ons aandeel (10%) in de kosten van HWBP-projecten te financieren. Het verschil bedraagt dit jaar € 900.000,- en wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Onvoorziene uitgaven

Het beschikbare budget voor "onvoorzien" is € 118.000,-; € 65.000,- voor de taak watersysteembeheer en € 53.000,- voor de taak zuiveringsbeheer. Er is nog geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

Reservepositie

Aangevuld met de informatie uit deze NJR ziet onze (algemene) reservepositie er als volgt uit:

	Stand 01.01.2022	Onttrekking (-) toevoeging (+) 2022	Saldo NJR 2022	Stand 31.12.2022	Minimum- Niveau
Watersysteembeheer	10.694.000	- 1.476.000	+ 1.307.000	10.525.000	1.842.000
Zuiveringsbeheer	4.096.000		- 241.000	3.855.000	691.000
Totalen	14.790.000	- 1.476.000	+ 1.066.000	14.380.000	2.533.000

De stand van de algemene reserve voor de beide taken is hoger dan het gewenste minimumniveau.

Fiscale aangelegenheden

Aanpassing belastingstelsel

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft direct na de zomer een wetsvoorstel ter consultatie voorgelegd. Op één punt wijkt deze versie wezenlijk af van de voorstellen die de Unie aan de minister heeft uitgebracht. Dat betreft de omvang van de bandbreedtes voor de categorieën watersysteemheffing Ongebouwd en Natuur. Het wetsvoorstel geeft het algemeen bestuur de ruimte om 25% (positief als negatief) af te wijken van de berekende uitkomst van de kostentoedeling voor deze beide categorieën.

De planning voor de invoering is strak. Het ministerie gaat er nog steeds van uit dat in 2025 de belastingaanslagen volgens het nieuwe stelsel kunnen worden opgelegd.

In het vervolgtraject (het toekomstbestendiger maken van de bekostiging van het waterbeheer) zal ook een aantal vanuit de Tweede kamer gewenste uitwerkingen (o.a. belasting op leidingwater, watergebruik als basis voor belastingheffing) betrokken worden.

Investeringsprogramma

In de begroting is voor 2022 rekening gehouden met kapitaallasten behorende bij een totaal investeringsvolume van € 17 miljoen.

Uitvoering investeringsprogramma

Met betrekking tot de uitvoering van het investeringsprogramma wordt alleen gerapporteerd over afwijkingen waarvan u op de hoogte gebracht moet worden. Dit kunnen te verwachten afwijkingen van de door u beschikbaar gestelde kredieten zijn, verschuivingen tussen kredieten of onvoorziene gebeurtenissen. Zo mogelijk kan een rapportage vergezeld gaan van een te nemen besluit door het algemeen bestuur.

De investeringsprojecten hebben in de afgelopen twee jaar te maken gehad met de gevolgen van de corona crisis. In het voorjaar van 2022 zijn daar de effecten van de oorlog in Oekraïne bij gekomen. De gevolgen zijn merkbaar in de beschikbaarheid van zowel de 'handjes' als in de beschikbaarheid van materialen en middelen. Personeelstekorten leiden tot extra doorlooptijd bij onder meer vergunningaanvragen en tot verminderde capaciteit bij aannemers. Hierdoor duren projecten soms langer dan we normaal gewend zijn.

Daarnaast leidt de productie en beschikbaarheid van materialen in een aantal gevallen tot extra kosten en langere duurlooptijden. Met name ICT-componenten en producten van staal zijn schaars en lastig te verkrijgen. Veel materialen zijn in de afgelopen periode duurder geworden, omdat bij de productie veel energie wordt gebruikt en/of omdat de grondstoffen schaarser en duurder zijn. Ook hebben de gestegen brandstofkosten een groot effect op projecten waar veel materieel wordt ingezet.

Om de exceptionele prijsstijgingen te kunnen betalen heeft het AB ingestemd met de 'regeling prijsstijgingen' en een verzamelkrediet van € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld (d.d. 29 juni). Ondertussen zijn bij diverse projecten door marktpartijen claims ingediend aangaande de sterke prijsstijgingen. Op projectniveau vinden hierover gesprekken plaats.

In een aantal gevallen is overeenstemming bereikt met de aannemer. Het DB heeft op 6 september voor het project Steendam-Tjuchem € 330.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is in het DB van 18 oktober voor het project P-verwijdering RWZI Gieten € 114.000,- beschikbaar gesteld en voor het project De Branden € 62.000,-.

Bestuursvoorstel

Het restantkrediet is hiermee als volgt:

Beschikbaar gesteld verzamelkrediet	2.100.000
Claims	
Project Steendam-Tjuchem	- 330.000
Project P-verwijdering RWZI Gieten	- 114.000
Project De Branden	- 62.000
<i>Totaal claims</i>	<i>- 506.000</i>
Restantkrediet	1.594.000

Het restantkrediet bedraagt € 1.594.000,-. De verwachting is dat in de komende maanden meerdere claims gehonoreerd zullen worden en er een beroep gedaan wordt op het restantkrediet. Over de verdere uitputting van het verzamelkrediet zal via de voor- en najaarsrapportages aan het AB worden gerapporteerd.

Prognose investeringsvolume 2022

In de voorjaarsrapportage hebben we aangegeven dat we rekening houden met kapitaallasten horend bij een investeringsvolume van € 17 miljoen. Rekening houdende met de hierboven geschetste situatie is de verwachting dat we tussen de € 16 en € 17 miljoen uitkomen.

Treasury

Jaarlijks wordt een liquiditeitsbegroting opgemaakt met als doel inzicht te verkrijgen of en wanneer eventuele geldleningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitsbegroting wordt in de loop van het jaar regelmatig geactualiseerd. In de liquiditeitsbegroting wordt een inschatting gemaakt van de uitgaven en inkomsten per maand.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) mag 23% van het begrotingstotaal met kort geld worden gefinancierd. Dit wordt de kasgeldlimiet genoemd. Voor 2022 is de kasgeldlimiet € 22 miljoen. Omdat kort geld goedkoper is dan lang geld proberen we zo veel mogelijk “rood” te staan tot aan de kasgeldlimiet. De kasstroom van de belastingopbrengst is niet gelijkmatig over het jaar verdeeld. Daarom wordt, ook in overleg met onze accountant, indien nodig gekozen voor een tijdelijke hogere financiering met kort geld en dus een tijdelijke overschrijding van de kasgeldlimiet. De Wet Fido biedt deze mogelijkheid conform Artikel 4, lid 2 “indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.” De eventuele overschrijdingen van de kasgeldlimiet blijven binnen de toegestane periode.

Vanwege de lage rentestand is in 2021 een “ruime” lening afgesloten. Daarnaast is in 2021 en 2022 een afkoopsom ontvangen van in totaal € 5 miljoen. Hierdoor was een langlopende geldlening in 2022 niet benodigd.

De verwachting is dat, zolang de inflatie ruim boven de 2% blijft, de rente blijft stijgen. In de begroting 2023 is hiermee rekening gehouden. In hoeverre de huidige situatie van stijgende inflatie en rentestijgingen zal aanhouden is afhankelijk van mondiale en economische ontwikkelingen in de tijd.

Bestuursvoorstel

Voorstel

- Kennis nemen van de najaarsrapportage 2022;
- De tweede begrotingswijziging 2022 vaststellen;
- De bij de begroting 2022 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer van € 1.476.000,- verlagen met € 1.307.000,-;
- € 900.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve HWBP;
- € 37.000,- te onttrekken aan de bestemmingsreserve akkerranden;

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf